

Ministerstwo Klimatu i Środowiska

Sekretarz Stanu
Krzysztof Bołesta

Odpowiedź na interpelację poselską

DPN-WWM.050.16.2024.MW
3519429.14003700.11309627
Warszawa, 21-12-2024

Dotyczy: interpelacji poselskiej Pana Michała Moskala i Janusza Kowalskiego w sprawie ryzyka narażenia konsumentów na wzrost cen energii w związku z dopuszczeniem do dofinansowania z programu "Czyste Powietrze" urządzeń certyfikowanych przez prywatne firmy (K10INT6687)

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku

przekazuję odpowiedzi na pytania zawarte w interpelacji poselskiej Pana Michała Moskala i Janusza Kowalskiego w sprawie dofinansowania pomp ciepła z programu "Czyste Powietrze".

Ochrona beneficjentów programu „Czyste Powietrze”

Mimo przeznaczania od 2018 roku ogromnych środków finansowych na realizację programu „Czyste Powietrze”, projektując ten program nie zadbano w wystarczającym stopniu o odpowiednią ochronę beneficjentów przed ryzykiem wyboru niskiej jakości pomp ciepła lub instalacji tych urządzeń w budynkach, które nie są do tego przygotowane. Skutkowało to ryzykiem ponoszenia przez beneficjentów „rachunków grozy” za eksploatację pomp ciepła.

Dopiero zmiany wprowadzone w regulaminie programu Czyste Powietrze w kwietniu 2024 roku wprowadziły ograniczenie finansowania jedynie pomp ciepła, które zostały wpisane na listę Zielonych Urządzeń i Materiałów (ZUM).

Dodatkowo w czerwcu 2024 roku wprowadzony został obowiązek przeprowadzenia audytu energetycznego w przypadku instalacji pompy ciepła. Ten warunek ma na celu ochronę beneficjentów przed instalacją pomp ciepła w nieocieplonych budynkach, co mogłoby skutkować wysokimi rachunkami za energię elektryczną.

Zasady programu „Czyste Powietrze” umożliwiają finansowanie jedynie urządzeń fabrycznie nowych, dopuszczonych do obrotu oraz spełniających wszystkie obowiązujące przepisami prawa wymogi, w tym muszą posiadać deklarację zgodności z przepisami z zakresu bezpieczeństwa produktu.

Przeznaczenie środków publicznych na dane urządzenia umożliwia również określenie dodatkowych parametrów, dzięki czemu dofinansowanie będzie udzielane na lepsze z punktu widzenia środowiskowego produkty. W Programie „Czyste Powietrze” takimi dodatkowymi wymogami jest to, aby cechowały się one parametrami świadczącymi o ich lepszej efektywności energetycznej i mniejszym wpływie na środowisko.

Wymagania dla pomp ciepła wpisywanych na listę ZUM

Zasady prowadzenia listy ZUM umożliwiają wpis na równych zasadach dla wszystkich producentów i urzędzeń, które spełniają warunki w zakresie efektywności energetycznej i niezbędnej dokumentacji.

Warunkiem wpisu na listę jest przede wszystkim przedstawienie badań urzędzeń z akredytowanego laboratorium w Unii Europejskiej lub krajów EFTA.

Możliwość wprowadzenia na listę ZUM pomp ciepła na podstawie europejskich znaków jakości (EHPA-Q, HP KEYMARK lub EUROVENT) było rozwiązaniem tymczasowym – tylko w okresie od 14 czerwca do 31 grudnia 2024. Takie rozwiązanie wynikało przede wszystkim z troski o beneficjentów Programu Czyste Powietrze, którzy musieli mieć dostęp do dobrych jakościowo pomp ciepła i jednocześnie mieć szeroki wybór urzędzeń, dostosowanych do potrzeb energetycznych swojego budynku.

Ministerstwo Klimatu i Środowiska nie prowadzi szczegółowych analiz jaki jest udział pomp ciepła z podziałem na kraj pochodzenia. Program umożliwia beneficjentom wybór pompy ciepła spośród urzędzeń dostępnych na liście ZUM według zdiagnozowanych potrzeb budynku oraz własnych preferencji.

Kontrole rynku pomp ciepła

Organem odpowiedzialnym za kontrolę pomp ciepła w zakresie spełniania wymogów deklarowanych przez producentów jest Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKiK) wraz z Inspekcją Handlową oraz Krajową Administracją Skarbową cyklicznie realizuje na granicy wspólne projekty kontroli produktów w procedurze celnej dopuszczenia do obrotu. Na początku 2024 roku taki projekt był realizowany w przedmiocie pomp ciepła.

W trakcie trwania projektu zweryfikowano 36 modeli pomp ciepła w zakresie oznakowania i towarzyszącej im dokumentacji, kwestionując 34 modele. Kontroli poddawane były wszystkie pompy ciepła zatrzymane na granicy w zaplanowanym okresie, niezależnie od tego czy procedurę oceny zgodności przeprowadziła akredytowana jednostka badawcza posiadająca siedzibę na terytorium Unii Europejskiej (UE), czy też poza UE.

Podjęcie przez UOKiK oraz Inspekcję Handlową kompleksowych działań kontrolnych obejmujących przebadanie pomp ciepła pozyskanych z rynku, uzależnione jest od posiadania środków finansowych niezbędnych dla przeprowadzenia kosztownych badań laboratoryjnych. Dlatego w październiku 2024 r. sfinalizowano podpisanie porozumienia o współpracy między IOŚ-BIP a UOKiK na rzecz przeciwdziałania obrotowi pompami ciepła niespełniającymi wymaganych parametrów.

Z wyrazami szacunku

Krzysztof Bolesta
Sekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Do wiadomości:

Departament Spraw Parlamentarnych w KPRM